

UOT 398(4/9); 801.8(4/9)

TÜRK MASALLARININ YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE MATERYAL OLARAK KULLANIMININ ÖNEMİ

Tuğba Elli

Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Türkiye
tugba-elli@hotmail.com

Özet: Dünyadaki hızlı değişim ve gelişmeler birden çok dil bilme ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Yabancı dil öğrenmek için birçok sebep vardır. Kültürler arası aktarımı sağlamanın en kolay ve en mükemmel yolu ikinci dil öğreniminden geçmektedir.

Materyal sözlü, görüntülü ya da yazılı olan malzemedir. Eğitimde materyal ise bir işi yapmak veya bir konuyu anlatmak için kullanılan araç gereçtir. Eğitimde kullanılacak olan materyal ders içerisine uygun olmalı ve amaca hizmet etmelidir. Araç gereçler genelde öğretim sürecini desteklemek, zenginleştirmek için kullanılmaktadır.

Yabancı dil olarak Türkçe'nin öğretiminde edebi metinlerin kullanılması okuma anlama becerilerinin gelişmesinde, Türk kültürünün tanıtılmasında, kelime öğretiminde oldukça önemlidir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılacak edebi metinlerin amaca hizmet etmesi için orijinalliği bozulmadan sadeleştirilmeye gidilmelidir.

Edebi metin olan masalların yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme, okuma, anlama, söz varlığını geliştirme becerilerinin geliştirilmesinin yanı sıra hedef kitleye kültürel öğelerin aktarımında da araç olarak kullanılabilen değeri değerlendirildi.

Anahtar kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Türk Masalları, Dil ve Kültür, Okuma ve Anlama

Giriş

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimai bir müessesedir (Ergin, 1989:3).

Dil öğretim faaliyetinde temel ölçüt hedef dile ait kültürel öğeler, söz varlığı, gramatikal olarak bir bütün halinde aktarılmasının sağlanmasıdır. Dil öğretiminde dil ile birlikte kültürel unsurların da aktarımı söz konusu olduğundan öğretici kendi kültürünü iyi hakim olmalıdır.

İçinde bulunduğumuz asırda Türkçenin konuşulduğu alan daha da genişlemiştir. Bu genişleme ile birlikte insanların Türkçe öğrenmeye karşı taleplerinde de bir artış gözlenmiştir (Ünlü, 2011). Bu taleplerle birlikte her geçen yıl yurt dışından gelen öğrenci sayılarında artışlar yaşanmakta ve bu artışla ortaya çıkan Türkçe öğrenme ihtiyaçları beraberinde Türk eğitim sistemine büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Bu görev ve sorumluluğun farkında olmaya başlayan üniversiteler yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla kendi bünyelerinde hızla dil öğretim merkezleri açmaya başlamışlardır.

Öğrenme amaçları, hedef dil bağlamında gelecek planlamaları bakımından yabancı dil öğrencileri ile ikinci dil öğrencileri arasında önemli farklar vardır. Bununla ilişkili olarak yabancı ve ikinci dil öğrencilerinin öğrenme sürecine başlarken ve süreç boyunca motivasyonları bakımından önemli farklar vardır. İkinci dil öğrencilerinin yanında yabancı dil öğrencilerinin dili öğrenme konusundaki güdülemeleri daha önemli hâle gelmektedir. İkinci dil öğrencilerinin güdülenme konusunda ihtiyaçları, yabancı dil öğrencileri ile karşılaştırıldığında, daha düşük düzeydedir (Durmuş, 2018:3).

İnceleme ve değerlendirme

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenme, kimi zaman bir istekten kimi zaman da zorunluluktan kaynaklanmaktadır. Nitekim komşuluk ve akrabalık ilişkileri, dinî, askerî, ticari, ilişkiler, göç, turizm, eğitim ve öğretim Türkçe öğrenmenin temel sebepleri arasında yer almaktadır (Alyılmaz, 2018:2452).

Dillerin konuşur sayısından ve oranından söz edildiğinde Türkçenin tarihte ve bugün dünyanın en çok konuşulan dilleri arasında yer aldığı belirtilir. Türkçenin dünyanın en eski ve en çok konuşulan dillerinden biri olduğu bilimsel bir gerçektir. Zira yazılı kaynaklarının eskiliği, konuşulduğu coğrafyanın genişliği, lehçe ve ağızlarının çokluğu, hem ana dili hem de yabancı dil olarak konuşulma sayısı ve oranı Türkçenin dünya dilleri arasında farklı ve ayrıcalıklı bir yer edinmesini sağlamıştır (Alyılmaz, 2018:2453).

Yabancı bir dili öğrenmek büyük oranda o dilde düşünmek demektir. Duyulan ya da okunan şeylerin ancak ana dile çevrildikten sonra anlaşılabilir olması, yabancı dilin kavranmamış olduğunu gösterir (Başkan, 2006: 29).

Okuyanın da dinleyenin yaptığı gibi, okuduğu metinde ileri sürülen düşünceleri anlaması, aralarındaki bağları kavraması, karşılaştırıp bir düzene koyması ve gerekli gördüklerini hafızasında saklaması gerekir. Metin bu yolla amacına ulaşmış olacaktır (Adalı, 1982: 33).

Okuma metni ile dil bilgisini destekleme ise öğrencilerin öğrendikleri yapıları somut olarak görebilmesini ve bu sayede kavrayabilmesini sağlamaktadır. Bu yüzden ilgili metnin bu dört beceriyi kapsayacak şekilde öğrencinin kullanımına sunulması yerinde olacaktır (Özdeniz, 2019:8).

Yabancı dil öğretimi, yalnızca hedef dilin dil bilgisi ile kelimelerini öğretmek ve temel dil becerilerini kazandırmak değil, bunların yanı sıra aynı zamanda o dilin kültürünün de öğretimidir. Dil ve toplum birlikte gelişip şekillendiği için yabancı bir dili gerçek anlamda öğrenmek, anlamak ve konuşmak o toplum gibi düşünebilmeyi gerektirmektedir. Bu da o dili şekillendiren kültürü öğrenmekle mümkündür. Yabancı dil öğrenen kişi aynı zamanda yeni bir kültür öğrendiği için yabancılara Türkçe öğretimi de Türk kültürünün anlatıldığı, yansıtıldığı ve yaşatıldığı bir ortamda gerçekleştirilmelidir (Memiş, 2016:605).

Yabancı dil öğretiminde daha başarılı eğitim öğretim ortamı sağlayabilmek ve teknoloji çağının getirdiği araç gereçleri kullanıp daha hızlı, kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirebilmek için kullanılagelen yöntemlere alternatif yöntemler aranmıştır. Bu çabalar yabancı dilin daha iyi öğrenilmesine katkı sağladığı gibi bireysel farklılıkların önemini kavranıp kişilerin sahip oldukları özelliklere istinaden hedeflere ulaşmaları kolaylaştırılmıştır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler şunlardır:

1. Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar- Translation Method)
2. Direkt Yöntem- Dolaysız Yöntem (Direct Method)
3. Doğal Yöntem (Natural Method)
4. İşitsel- Dilsel Yöntem (Audio- Lingual Method)
5. Bilişsel Yöntem (Cognitive-Code Method)
6. İletişimsel Yöntem (Communicative Method)
7. Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)
8. Telkin Yöntemi (Suggestopedia)
9. Danışmanlı Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)
10. Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)
11. Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)
12. İşitsel –Görsel Yöntem (Audiovisual Method)
13. Görev Temelli Yöntem (Task- Based Method)
14. İçerik Merkezli Yöntem (Content-Based Method) (Güneş, 2011:134)

Ulusal kültürümüzün yeni kuşaklara aktarılması, ortak bir kültür yoluyla kuşaklar arasında bağlılık kurulmasının sağlanması, millî eğitimimizin temel görevleri arasındadır. Okulda bu görevin yerine getirilmesinde en büyük ağırlık ve sorumluluk Türkçe derslerine düşmektedir. Çünkü ulusal kültürümüzün en canlı, en birleştirici, millî şuuru en iyi biçimde yaratıcı, ulus ve yurt sevgisini

besleyip güçlendirici örnekleri, Türkçe yazılmış sanat eserleridir ve çocuk, bu eserlerin ilk örnekleriyle Türkçe derslerinde karşılaşılacaktır (MEB, 1982).

Edebi eserler dilin en iyi ve en etkili şekilde kullanıldığı metinlerdir. Edebi metinler toplumun kültürel değerlerini yansıtan insanlarına duygularına hitap eden eğlendirici, zevk verici unsurlar taşırlar. Edebi metinler hem ana dil öğreniminde hem de yabancı dil öğreniminde sıklıkla başvurulan metin türlerindedir.

Masal bir milletin yaşamından beslenen edebi türdür. Masalların en önemli özelliği toplumlara ait kültürel değerleri ortak paydada buluşturan ve zamana karşı eskimeyen değerini hiç yitirmeyen edebi türdür. Özellikle çocuklar masal metinlerindeki kahramanları kendileriyle bütünleştirdikleri için masal çocukların dünyalarıdır diyebiliriz.

Masallarda kötülük ve iyilik, çirkinlik ve güzellik, zenginlik ve yoksulluk gibi konulara yer verilir. Masallar mutlu bir sonla biter. Bu sonlarda güzeller, akıllılar ve iyiler kazanır. Masallarda kahramanlar insanlar, hayvanlar, bitkiler ve olağanüstü varlıklardan oluşur.

Masal türünün özelliklerini incelediğimizde şu ana başlıklarla özetleyebiliriz:

- Masallarda gerçeküstü unsurlara rastlarız.
- Arkadaşlık, dostluk, yardımlaşma, iyilik, özveride bulunma, aile içi ilişkiler evrensel anlamda olumlu olan tüm duygu ve sorumluluklara yer verilir.
- Başında, ortasında ve sonunda kalıplaşmış ifadeler yer verilir.
- Kişileri eğlendirmek, eğitmek, öğüt vermek, belirli olay ve olguları kavratmak amacı taşırlar (Sakaoğlu, 2013:49).

Türk masal araştırmacılarına göre masallar şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- Hayvan Masalları.
- Olağanüstü Masallar.
- Gerçekçi Masallar.
- Güldürücü Fıkralar.
- Zincirlemeli Masallar. (Sakaoğlu, 2013:52)

Masallar Türkçe dili ile Türk toplumuna ait kültürel öğelerin öğretilmesini sağlayacak en önemli kültür taşıyıcılarıdır. Masallar dinleme becerisinin geliştirilmesinin yanı sıra telaffuz açısından da beceri geliştiricidir. Masallar günümüzde genellikle çocuk edebiyatı kapsamında değerlendirilse de yetişkinlere hitap eden de bir edebi türdür.

Masallarda sevgi saygı teması vardır. İster yetişkin ister çocuk tüm okuyucularda aynı sıcaklığı hissettirir ve insanları birbirine yakınlaştırır. Sürükleyici bir anlatım tarzı ile de hedef kitle okuma isteği oluşturur. Masallarda dilin yalın olması anlamayı kolaylaştırmaktadır.

Masallarda genellikle hareketli bir dil kullanılmaktadır. Bu dil bireylerde heyecan ve ilgi uyandırmaktadır. Yabancı dil öğreniminde hedef kitleye masallar aracılığıyla kazandırılmak istenen hedefler daha hızlı ve kalıcı hale gelecektir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğrenilmesi Türk kültürünün öğrenilmesiyle de ilişkilidir.

Bireyler dil öğrenirken kendi kültürleriyle öğrendikleri dilin ait olduğu toplumun kültürü arasındaki farklılıkları fark ederlerse öğrenimde en üst düzeye ulaşacaklardır. Bu bağlamda Türk kültürünü her yönüyle işleyen masallar materyal olarak en çok tercih edilecek metinlerdir.

Bireylerin bulunduğu topluma uyum sağlaması ancak kültürel aktarımla gerçekleşir. Gelenek ve göreneklerden, dini kurallardan haberdar olan bireyler kendilerini o topluma ait hissedeceklerdir. Bireye bu yönde kazanımlar sağlayacak olan edebi metinler nesilden nesile toplumun kültürel öğelerini aktaran, toplumun aynası olan masallardır.

Yabancı dil öğretiminde okunan ya da dinlenen metinlerin dil öğrenimi daha kalıcı hale getirdiği bilinmektedir. Günlük yaşamdaki basit konuşmalar, deyimler, basit kelimeler masallarda sıklıkça tekrar edilerek kullanılmaktadır. Bu tekrarlar yabancı bir dil olarak Türkçenin öğretiminde de kelimelerin tekrar edilmesi ve pekiştirilmesi için oldukça faydalıdır.

Masallarda sorunlara yönelik çözümler, beklentiler, sorumluluklar, doğa ve hayvan sevgisi gibi değerler yer alır. Masallar bireylerde olaylara farklı bakış açısı kazanmada karar verme yetisi

geliştirmede oldukça etkilidir. Halkın ortak duygu ve düşünceleri, doğru ve yanlışlarını yansıttıkları için masallar halkın ortak ürünüdür.

Hayvan masallarında esas amaç ders vermektir. Bu masallarda her bir hayvan bir insanı simgelemekte ve insani özellikler taşımaktadır. Örneğin hayvan masallarında aslanlar güçlü insanları, karıncalar ise çalışkan insanları simgelemektedir.

Masallarda Türk yemekleri, Türklerde aile yapısı, selamlaşmalar, giyim, düğünler, cenaze törenleri, temizlik, dini yaşantılar, misafirperverlik, dinlenen müzikler, oynanan oyunlar, komşuluk ilişkileri, kız isteme merasimleri, at binme, cirit atma, güreş tutma, gelin duvağı gibi Türk kültürünü yansıtan konulara yer verilmektedir.

Masallar kelimelerle kurulan anlam dünyasını tanımada, kelimelerle cümle kurmada yabancı dil öğretiminde en önemli araçlardır. Bilindiği üzere yabancı dil öğreniminde metin seçimini etkileyen unsurlar vardır. Her metni ders aracı olarak kullanmak mümkün değildir. Hedef kitlenin ihtiyaçları, yaşı, süre ve işlenen konu metin seçiminin belirleyicisidir. Ders ortamında hangi masal türüne yer verileceğine bu belirleyiciler ışığında karar verilir.

Hedef kitlenin yaşı en önemli belirleyicilerdendir. Çünkü masalda geçen olaylar kahramanlar aynı heyecanı, duyguyu hissettirmeyebilir. Yine hedef kitlenin Türk kültürüne yakın soylu olması ile yabancı olması arasındaki kültürel fark metin seçiminde dikkate alınması gereken diğer bir husustur.

A1 – A2 düzeyindeki seçilen masal metnindeki konu günlük yaşamdaki ihtiyaçları gidermeye yönelik temel düzeyde kelimeler içermelidir. Hedef kitlenin yakın çevresinden başlayarak uzak çevreye doğru olayları ve durumları anlaması sağlanmalıdır. Hedef dil olan Türkçenin bulunduğu Türk toplumunun kültürü yansıtan bazı basmakalıp ifadeler de yer almalıdır.

B1 – B2 düzeyinde yani orta düzeyde seçilen masal metni ise hedef kitlenin Türk dil ve kültürünü daha iyi anlamaya başladığı artık uzak çevreye açıldığı olay ve durumlar içermelidir. Hedef kitle artık durum ve olaylarla ilgili çıkarımda bulunabilecek seviyededir.

C1 – C2 düzeyinde ileri seviyedeki masal metinlerine yer verilmelidir. Hedef kitle için bu düzeyde yaşadığı çevre ve dünyadaki olayları kavramaya yönelik kazanımlara yer verilmelidir. Metin seçiminde hangi metine yer verilirse verilsin dil işlevlerinin verilmiş sırası önemlidir. Metinler hedef dil öğretiminin düzeylerine uygun olarak seçilirse öğrenimin daha hızlı ve kolay olması sağlanacaktır. Türkçe öğreniminde kullanılacak metinlerde bulunması gereken kelime sayısına dair bir ölçütten henüz söz etmek mümkün değildir.

Amaca yönelik metin seçildikten sonra metnin içeriği ve uzunluğuna bakılmalı ve eleme yapılmalıdır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler öğretmen tarafından iyi bilinmelidir. Öğretmen bu yetkinlikle metni hangi amaçla hangi yöntemle uygulayacağını bildiğinden metinden istenen verim alınacaktır.

Türkçe öğretim sürecinde masallar okuma anlama sürecine katkıda bulunan en önemli edebi metinlerdir. Hedef dil olan Türkçe kelimelerin doğru telaffuz ile seslendirilmesi için masallar sesli ya da sessiz okuma etkinliklerinde kullanılabilirler. Öğretici kelimelerin doğru telaffuzla okunuşunu göstermek adına öncelikle kendi okumalı sonra hedef kitleye yöneltmeli okumayı.

Masallar üzerinden kelime düzeyinde anlam, cümle bağlamında kelimenin kazandığı anlam, kelimeleri anlamlı ölçüde sıralayarak cümle oluşturma, okuduğunu anlama, metinle ilgili sorulara cevap verebilme, metinden çıkarılacak yargıya ulaşma gibi etkinlikler için de kullanılacak edebi metinlerdir.

Okuma anlama düzeyinde yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde materyal eksikliği söz konusudur. Bu çalışmada özellikle bu yöndeki eksikliği giderebilecek ve birçok amaca hizmet edecek masallara dikkat çekilmek istenmiştir.

Masal metinleri sonuç kısımları tamamlanmadan hedef kitleye sunulurken hedef kitlenin hayal dünyasını zenginleştirerek kelime dağarcığının artması sağlanabilir. Masallar halk yaşantısından özlüler, sevinçler, acılar, umutlar tema olarak işlenmektedir. Bu yönde hedef kitleye toplumsal unsurlar hissettirilerek edebi şekilde ulaştırılır.

Masallarda anlatım dili oldukça hareketlidir. Bundan dolayı anlatımlarda fiillere ağırlık verilmektedir. Kelime türü olarak fiil konusunun öğretimine hizmet edecek en temel edebi metinlerdendir masallar. Yine masallarda fiillere gelen zaman ekleri de hedef kitleye zamanlar konusu öğretiminde kullanılabilir en işlevsel metinlerdir.

Türkçe öğretiminde temel ilkelerden biri de kültür aktarımıdır. Kültür aktarımında masallar en iyi materyaldir. Genellikle masallarda eğiticilik ve ders verme özelliği ağır basmaktadır. Hedef kitle masallardan kendi hissesine düşen payı ders olarak çıkaracaktır. Evrensel ahlak kuralları; çevre temizliği, dürüstlük, çalışkanlık, arkadaşlık, dostluk, empati konularında verilmek istenen mesajlar masal aracılığıyla daha kolay ve hızlı ulaştırılacaktır.

Masallar genelde mutlu sonla sonuçlandırılmaktadır. İyiler ödüllendirilmekte kötüler cezalandırılmaktadır. Özellikle küçük yaştaki hedef kitlenin eğitimi için iyiliğin ödüllendirilmesi oldukça dikkat çekici bir sosyal öğrenme sağlayacaktır. Masallar zengin kelime hazine sahip edebi metinlerdir. Hedef kitlenin söz varlığını zenginleştirmede yararlanılacak en etkili araçtır. Atasözü, deyim, ikileme, pekiştirme masalların kelime dağarcığını oluşturan unsurlardır.

Masallar oluşturulurken milletlerin yaşamlarından beslenilmektedir. Düşünler, bayramlar, coğrafik özellikler, şiveler bir millete ait birçok unsur masalların kaynağını oluşturmaktadır. Özellikle çocuk yaştaki hedef kitlenin gelecekteki yaşantısını masallar şekillendirir.

Çocuklar her ne kadar değişik ırk, cins ve uluslardan olsalar da ortak noktaları çoktur. Hedef kitle çocuk grup ise onların duygularının ve karakterlerinin henüz tamamlanmamış olması ve önyargısız olmalarından dolayı masallar bir şekilde onların dünyalarına ulaşır ve şekillendirir.

Günümüzde Türkçe, dünya dili olma yolunda hızlı adımlar atmaktadır. Küresel boyutta yabancı dil öğrenme önem kazanmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılacak olan materyallerin eksikliği göz önündedir. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde görev alacak öğretmenlerin bu alanda yetiştirme programlarında hazırlanmaları gerekmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde edebi metinlerin kullanılması okuma anlama becerilerinin gelişmesinde, Türk kültürünün tanıtılmasında, kelime öğretiminde oldukça önemlidir.

Kültür, bir milletin yaşanmışlıklarının bütünüdür. Bir topluma ait tüm duygu ve düşünceler dilin imkânları ölçüsünde karşı tarafa aktarılabilir. Masallar kültür aktarımında önemli bir araçtır.

Masallar bir toplumun ahlaki, dini ve sosyal değerlerini, vedalaşma, kader inancı, akraba ziyareti, iyilik, ellerini açıp Allah'a yakarmak, helal kazanç, zor durumdakine yardımda bulunma, herkese saygılı olma, merhamet etme, kimseyi küçük görmeme, minnet gibi kültürel temaları aktarmaktadırlar.

Kültür toplumlara özgüdür. Farklı toplumlar arasında etkileşim sonucunda diğer kültürlerden haberdar olunur ve bazen kültürler arası harmanlaşma da olmaktadır. Çalışmamızda seçilen masalların yoğun olarak Türk kültürünü yansıtan masallar olmasına özen gösterilmiştir.

Sonuç

Yabancılarla Türkçe öğretim sürecinde kültürel öğelerin aktarımında masalların kullanımına yeterince özen gösterilmelidir. Türk edebiyatında masallar her yaşa uygun edebi metin zenginliği içermektedir. Bu zenginlikten yararlanılmalıdır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılacak edebi metinlerin amaca hizmet etmesi için orijinalliği bozulmadan sadeleştirilmeye gidilmelidir. Edebi metinlerin tek düze becerilerin geliştirilmesinde kullanılması büyük bir yanılgıdır. Tıpkı masal ve hikâyelerin yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde öğretmenler tarafından sadece sesli okuma çalışmaları yapılırken kullanılmasında olduğu gibi.

Seçilen masal metinlerinde hedef kitlenin dil seviyesi muhakkak göz önünde bulundurulmalıdır. Hedef kitlenin masalları daha iyi anlayabilmesi için bu metinlerin anlaşılabilirliğini ve okunabilirliğini yükseltme adına anahtar kelimeler verilmeli ve metinde geçen başlıca kavramlar belirlenmelidir.

Kaynakça

1. Adalı, Oya (1982), "Yüksek Öğretimde Sözlü ve Yazılı Anlatım", İzmir: Aydın Yayınevi.

2. Alyılmaz, S. (2018). Türkçe öğretiminde hedef kitlenin / “öğrenen”in önemi. Uluslararası Türkçe. Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi, 7(4), 2452-2463
3. Başkan, Özcan (2006). Yabancı Dil Öğretimi İlkeler ve Çözümler, İstanbul: Multilingual.
4. Durmuş, M. (2018). “Dil öğretiminin temel kavramları üzerine düşünceler: yabancılara türkçe öğretimi mi, yabancı dil veya ikinci dil olarak türkçe öğretimi mi?”, Türkbilig Dergisi, 2018/35: s.181-190.
5. Güneş, F.(2011). “Dil Öğretim Yaklaşımları ve Türkçe Öğretimindeki Uygulamalar”. Hatay: Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8 (15), s.123-148.
6. MEB. (1982). Temel Eğitim Türkçe Kitapları. İstanbul: MEB Yayınları.
7. Memiş, R. (2016). “Yabancı Dil Öğretiminde Eğitim Ortamı ve Kültür Aktarımı”. Turkish Studies, 11 (9), s.605-616.
8. Özdin, A. (2020). “Türk Masallarının Yabancılara Türkçe Öğretiminde Okuma Metni Olarak Uyarlanması”. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
9. Sakaoğlu, S. (2013). “Türk Masalları”. Ankara: Akçağ Yayınları.

THE IMPORTANCE OF THE USE OF TURKISH TALES AS MATERIALS IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

Tughba Elli

PhD Student of Social Sciences Institute
Nigde Omer Halisdemir University
Turkey

Abstract: *The rapid changes and developments in the world have brought the need to know more than one language. There are many reasons to learn a foreign language. The easiest and most perfect way to ensure intercultural transfer is through learning a second language.*

The material is verbal, visual or written material. In education, the material is the tool used to do a job or explain a subject. The material to be used in education should be suitable for the course and serve the purpose. Tools are generally used to support and enrich the teaching process.

The use of literary texts in the teaching of Turkish as a foreign language is very important in the development of reading comprehension skills, in the introduction of Turkish culture and in teaching vocabulary. In order for the literary texts to be used in teaching Turkish as a foreign language to serve the purpose, they should be simplified without deteriorating their originality.

It has been evaluated that tales, which are literary texts, can be used as a tool in the transfer of cultural elements to the target audience as well as improving listening, reading, comprehension and vocabulary development skills in teaching Turkish to foreigners.

Keywords: *Teaching Turkish to Foreigners, Turkish Tales, Language and Culture, Reading and Comprehension*

ƏCNƏBİLƏRƏ TÜRK DİLİNİN ÖYRƏDİLMƏSİNDƏ TÜRK NAĞİLLARINDAN MATERIAL KİMİ İSTİFADƏNİN ƏHƏMİYYƏTİ

Tuğba Elli

Sosial Elmlər İnstitutunun doktorantı
Niğde Ömər Halisdemir Universiteti
Türkiyə

Xülasə: *Dünyada baş verən sürətli dəyişikliklər və inkişafplar birdən çox dil bilmə ehtiyacını da gətirib. Xarici dil öyrənmək üçün bir çox səbəb var. Mədəniyyətlərarası transferi təmin etməyin ən asan və mükəmməl yolu ikinci dil öyrənməkdir.*

Material şifahi, vizual və ya yazılı materialdır. Təhsildə material bir işi görmək və ya bir mövzunu izah etmək üçün istifadə olunan bir vasitədir. Təhsildə istifadə olunacaq material kursa uyğun olmalı və məqsədə xidmət etməlidir. Tədris prosesini dəstəkləmək və zənginləşdirmək üçün ümumiyyətlə alətlərdən istifadə olunur.

Türk dilinin xarici dil kimi tədrisində bədii mətnlərdən istifadə oxuyub-anlama bacarıqlarının inkişafında, türk mədəniyyətinin tanınmasında və lüğətin öyrədilməsində çox əhəmiyyətlidir. Türk dilinin xarici dil kimi tədrisində istifadə olunan bədii mətnlərin məqsədə xidmət etməsi üçün orijinallığını pozmadan sadələşdirilməlidir.

Bədii mətn olan nağılların əcnəbilərə türkcənin öyrədilməsində dinləmə, oxuma, anlama və söz ehtiyatının inkişaf etdirilməsi ilə yanaşı, mədəni elementlərin hədəf auditoriyaya ötürülməsində də bir vasitə kimi istifadə oluna biləcəyi qiymətləndirilmişdir.

***Açar sözlər:** xaricilərə türk dilinin öyrədilməsi, türk nağılları, dil və mədəniyyət, oxuma və anlama*

Elmi redaktor: fil.f.d., dos. M.İsmayılov

Çapa təqdim edən redaktor: tar.f.d., dos. N.Zeynalov

Daxil olub: 01.02.2023

Çapa qəbul edilib: 10.02.2023